

Hová tűnt az erkölcsi halál?

41/1

MENNYIRE SÚLYOS?

Az erkölcsi normák megszegése

EGYÉNI FELADATLAP

Osztályozd a különféle erkölcsi normák megszegését annak megfelelően, hogy mennyire tartod súlyosnak az adott vétséget!

A számok jelentése:

Az 5-ös azt jelenti, hogy rendkívül súlyosnak, az 1-es azt, hogy egészen enyhének tartod az adott vétséget. Az e két érték közötti szám pedig valamilyen – érzésed szerinti – közbülső minőséget képvisel.

Csalás	5	4	3	2	1
Árulás	5	4	3	2	1
Lopás	5	4	3	2	1
Hazugság	5	4	3	2	1
Cserbenhagyás	5	4	3	2	1
Ittas autóvezetés	5	4	3	2	1
Hűtlenség	5	4	3	2	1
Részrehajlás	5	4	3	2	1
Okirat hamisítás	5	4	3	2	1
Rágalmazás	5	4	3	2	1

41/2A

CSÁSZÁR ELŐD TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Föld S Péter „Arctéri jelentés” (részlet)

Császár Előd popénekest első fokon egy év letöltendő fogházbüntetésre ítélte a Pesti Központi Kerületi Bíróság.

Az ítélet nem jogerős, a popénekes feltehetőleg fellebbez, addig, ahogyan eddig is tette, szabadlábban védekezik, koncerteket ad és lemezeket jelentet meg.

Császár Előd egészséges, sikeres fiatalember: éli az életét.

Csak az a fiatal 25 éves rendőr nem éli már az életét, aki akkor halt meg, amikor Császár Előd barátunk szinte napra pontosan két évvel ezelőtt, 1998. december 17-én délután fél 4 óra tájban a Szilágyi Erzsébet fasorban összeütközött egy rendőrautóval.

Császár Előd ebben a forgalmas időpontban, amikor állni szokott a kocsisor a Szilágyi Erzsébet fasorban, 95–100 kilométeres óránkéntival hajtott, majd egy pillanatra elveszítette uralmát a jármű kormányára fölött, és belehajtott a vele szemben közlekedő zsernyákok autójába.

Néhányan megsérültek, a nyakkendős autó anyósülésén helyet foglaló 25 éves rendőr a helyszínen meghalt.

Császár Elődnak nem ez volt az első közlekedési kihágása, mi több: volt már a rovásán dögivel. Egyes értesülések szerint fiatal kora ellenére – ha jól tudom, 25 éves – legalább hét alkalommal karambolozott, másnak egy emberöltő is kevés ennyi balesethez. (A korábbi ütközetekben nem halt meg senki.)

Az énekes egyébként anyagilag is elége jól jött ki a korábbi balesetekből, egyszer kellett mindössze fizetnie 4000 forintot, ami ugyan egy kezdő orvosnak vagy harminc éve tanító pedagógusnak nagyobb összeg, Császárnak nem okozott gondot leperkálnia a pénzt.

Ha valaki nem értené, miért kellett ahhoz egy fiatal rendőrnek meghalnia, hogy Császár Előd, ha még nem is rács mögé, hiszen az ítélet nem jogerős, de legalább bíróság elé kerüljön, annak legyen elég annyi: Császár néhány évvel ezelőtt egy rendőri oktató film-ben vállalt főszerepet: nem lehet tudni, hogy pénzért vagy barátságból, vagy talán ez volt az ára, hogy a derék zsernyákság elsimítsa a korábbi ballépéseit. (Ebben az oktatófilmben Császár Előd a közlekedési szabályok betartására próbálta rábírnai a fiatalokat.)

Mondhatnánk hát, hogy Császár vizet prédikált, és bort ivott, ami azonban nem felel meg a valóságnak. Császár Előd ugyanis a balesetet megelőzően nem ivott bort – fogyasztott egy kevéske kábítószer, legalábbis a vizsgálatok ezt mutatták ki, meg a kocsiában is találtak két – üres – kábítószeres zacskót, valamint otthonában is előkerült néhány, azt azonban nem sikerült rábizonyítani, hogy a balesetet megelőzően mikor szippantott Elődke a porokból.

Meg az is nagy probléma volt, hogy Elődke BMW-je nem volt a Casco által biztosítva, ami persze nem kötelező, csak ajánlatos, főként, ha az ember gyakran kerül összeütközésbe a törvénnyel és más autósok gépkocsijaival.

Ezt Császár is belátta, ezért két nappal az eset után megpróbált utólag CASCO biztosítást kötni, ám rájöttek a turpisságra: vagy nagyon becsületes volt a biztosító ügynöke, vagy

kevés volt a felajánlott pénz, de az is lehet, hogy egyszerűen csak utálta azt a nyálas zenét, amit Császár Előd popéneklés címén gyakorta elővezet.

Az ütközéskor a fiatal rendőrnek egyébként nem volt bekötve a biztonsági öve. (Ha be van kötve, esetleg megússza azzal, hogy egész életére nyomorék marad.)

Sajnos szegény Császárt nagyon kikezdték a csúnya újságírók, és mindenfélét kérdeztek tőle, hogy mit érez, meg hogy nem bánja-e, hogy egy ember meghalt miatta? Császárt nagyon bántotta az eset, ami abból is kitetszik, hogy első felindultságában szó szerint ezt mondta: Hagyjanak békén, a rendőrcsávó meghalt, nem lehet feltámasztani.

Ebben speciel igaza volt, ráadásul később a megbánásnak még számos jelét is produkálta: kiadott egy lemezt, amiből kiderült, hogy mekkora az ő nagy szomorúsága, ebből is kaszált szépen, állítólag kaszálás közben is nagyon szomorú volt.

Van ez így.

Az utolsó, halálos közlekedési baleset óta több alkalommal is megkérdezték az interneten a népet, mi a véleményük, felmenti-e a bíróság Császárt, a nagy többség egyáltalán nem rokonszenvezett a sztárral, s azt válaszolták, hogy naná, az ilyenek mindig megússzák.

Nos, Császárt első fokon elítélték, de a másodfok még hátra van.

Forrás: <http://www.magyarcitrom.hu/politika/arcteri.htm>

41/2B

CSÁSZÁR ELŐD TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Részletek a TV2 fórumából (2001. május)

Bár sose voltam a rajongója, amikor először olvastam a „balesetről”, azt gondoltam: Na szerencsétlent jól megszorogatják majd, mert ismert. Mondanom se kell, azóta alaposan megváltozott a véleményem. Először ugyanis láttam egy bejátszást, amiben hülyegyerek módjára előadta, hogy milyen menő dolog egy nyitott tetejű kocsival a magnót bömböltetve százszal végigsöpörni a városon. Aztán a legközelebbi nyilatkozatánál szinte meg se lehetett ismerni. Lenyalt haj, normális ruha, szemüveg. Láttam valaki korábban szemüvegben?

Gondolom, azt tanácsolták neki, hogy egy komolyabb külsővel talán bűnbánóbbnak néz ki. Ami nálam végképp betette a kaput, az az volt, mikor a tv2-n leadtak egy riportot a történetekről. (fiatal rendőr halála ...stb.) Ő nem nyilatkozott, de utána a híradóban az aznapi bemondó a következőket mondta (nem szóról szóra, de a lényeg ez volt): Császár Előd ragaszkodott hozzá, hogy elmondjuk, megjelent az új CD-je (...) Szerintem egy életre elvágta magát, és meg is érdemli.

A „Tisztelt” Bíróságról annyit, hogy felháborító, amit műveltek. Gyilkosok nem szoktak annyit kapni, mint az a hülye a dzsippel. Ami pedig Császárt illeti, igenis le kellett volna ültetni. Akárhogy is, de egy ember halálát okozta.

(Az a hab a tortán, hogy utólag biztosítást is akart kötni a kocsira. Megöltem egy rendőrt? Hát istenem. De a pénz legalább bejőjön.)

.....

A nagy helyzet az, hogy az Egyesült Államokban például Robert Downey Jr. a színész sem tudta megúszni a börtönt, mert kábsszert találtak nála. Nyilvánvalóan vannak a nyugati demokráciákban is simlizések és megvesztegetések, de az igazságszolgáltatás kevésbé teheti meg azt, hogy ne statuáljon példát, mert egy-egy kirívó esetet mindig felkap a média, jönnek a politikusok, választások, stb, stb. És persze az emberek általában nem arra a pártra szavaznak automatikusan, amelyik éppen hatalmon van.

Császár Előd éppúgy megúszta, mint a politikusaink és sikeres vállalkozóink, akik milliárdos tételekkel tartoznak fűnek-fának és élnek világukat. Ha valaki beperli őket, viszontperelnek, s az ügy elhúzódik évekig. Ha viszont egy bérből és fizetésből élő ember tartozik egy banknak csak pár ezer forinttal is, képesek keresztre feszíteni. Kicsike ország ez, nagyon nagy cápákkal.

41/2C

CSÁSZÁR ELŐD TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Bűnös vagy nem bűnös?

Sztárjaink olykor nagyobb bajba is keveredhetnek. A médiának köszönhetően pedig szinte biztosra vehető, hogy ügyük óriási nyilvánosságot kap. Így történt ez Császár Előd popzenésszel is, amikor 1998-ban autójával balesetet okozott, melynek során életét veszítette egy huszonnégy éves rendőr. A vádirat szerint a zenész többször átlépte a záróvonalat, amikor előzött, és mintegy 95–100 km/órás sebességgel haladt a megengedett 50 km/óra helyett. Egy hirtelen mozdulat miatt a kocsija megcsúszott, és nekiütközött a szemben szabályosan haladó rendőrautónak, melynek vezetője azonnal meghalt. Császár Előd nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. Helyzetét súlyosbította, hogy a vérvizsgálat során kiderült, kábítószer fogyasztott, és a kocsijában is találtak erre utaló nyomokat. A szakértők szerint azonban a popsztár csak az balesetet megelőző 3–7 napon belül fogyasztott drogot, így ez a szerencsétlenségben közvetlenül már nem játszhatott közre. Az ügy megosztotta a közvéleményt.

A bíróság első fokon egy év végrehajtandó fogházbüntetésre ítélte Elődöt, és négy évre eltiltotta a járművezetéstől. Ezt a döntést azonban a Fővárosi Bíróság másodfokon megváltoztatta, az énekest egy év hat hónap felfüggesztett börtön- és százezer forint pénzbüntetésre ítélte. A bíróság hangsúlyozta: Császár Előd kizárólag annak köszönheti a viszonylag enyhe büntetést, hogy első ízben áll bíróság előtt, és még soha nem okozott közlekedési balesetet. Habár a fiatal zenész a börtönt megúszta, a két évig húzódó per alatt számos hátrány érte: bevonták az útlevelét, többször megfenyegették, az utcán megjegyzéseket tettek rá. Karrierje kettétört, magánélete válságba került, fellépésekre nem hívták, anyagi nehézségei miatt el kellett adnia lakását, és egy ideig abból tartotta fenn magát. Bár ma újra fellép, ahogy ő mondja, a közvélemény ellenszenvével és azzal a tudattal, hogy egy ember halálát okozta, nagyon nehéz együtt élni.

Forrás: <http://www.maximanet.hu/cikk.php?id=8&cid=951>

41/3A

ZALATNAY SAROLTA TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

A Zalatnay-perről (részletek)

A 150 milliós csalással és magánokirat-hamisítással vádolt Zalatnay Sarolta büntetőperében ma a sértetteket hallgatták meg. Az ügy a végéhez közeledik, és hamarosan ítélet várható. A vádak alapján az énekesnő akár 12 év szabadságvesztést is kaphat. Az ügyészség harmadrendű vádlottként 150 millió forintos kárt okozó csalássorozattal és elsőrendű vádlottként – más ügyekben – hitelezési csalás tartozásfedezetének elvonásával, magánokirat-hamisítással, valamint gazdasági adatszolgáltatás elmulasztásával vádolja az énekesnőt. Zalatnay 1996-ban több cégtől és magánszemélytől vett fel kölcsönöket egy közvetítő cég közbenjárásával, melyeket később nem tudott visszafizetni.

Zalatnay az ügy előzményeiről elmondta: 1991-ben alapította meg akkori férjével az első gazdasági társaságukat, egy bt.-t. Ezt a céget akkor azért hozták létre, mert a Zalatnay Sarolta által írt könyveket egyik kiadó sem akarta kiadni, és ügyvédjük azt tanácsolta, hogy alakítsák meg a céget, és adják ki a könyvet maguk. 1995-ben kereste meg néhány televíziós személyiség, akik arra biztatták, hogy televíziózással kellene foglalkoznia, méghozzá valamelyik induló kábeltelevíziós csatornánál. Ekkor alapították meg a Zalatnay Stúdió Kft.-t. Zalatnay Sarolta elmondta, hogy ekkor még két autója volt, jó anyagi körülmények között élt.

A felvett kölcsönökről Zalatnay azt állítja, hogy a műsorok gyártására, az alkalmazottak fizetésére, az iroda költségeire fordította. Zalatnay többször is elmondta, hogy nem ért a pénzügyi kérdésekhez, bízott az A és M Pénzügyi Tanácsadó Kft.-ben. Pénzügyi hozzá nem értéséről a bíróságon elhangzott mondata is tanúskodik: „ha az ember fizeti a kamatot, akkor csökken az összeg is”, eszerint ő úgy gondolta, hogy azzal, hogy fizeti a kamatokat, azzal csökken az eredetileg felvett és visszafizetendő összeg is. Zalatnay úgy gondolta, hogy bankhitelből vissza fogja fizetni a felvett összegeket. Miután az A és M-mel megszakadt a kapcsolat, ő maga próbálta intézni a bankhitelt. Két ember, illetve két bank hitegette azzal, hogy bankhitelhez fog jutni.

Zalatnay Sarolta elmondta: nem állt szándékában senkit megtéveszteni, egyszerűen csak televíziót szeretett volna csinálni. Érthetetlen számára, hogyan jutott az ügy idáig.

2002. 05. 29.

Forrás: <http://www.interhir.hu/KIKAPCS/STAROK/MAGYAR/ZENE/ZALATNAI/ZALATNAI.HTM>

41/3B

ZALATNAY SAROLTA TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Balek vagy keresztanya?

Az énekesnőt (2004) szeptember 23-án ítélték jogerősen háromévi, börtönben letöltendő szabadságvesztésre. Összesen 120 millió forint kárt okozó, többrendbeli, üzletszerűen, bűnszövetségben elkövetett csalás büntetében mondta ki bűnösnek a bíróság. Zalatnay azonban halasztási kérelmet nyújtott be a Fővárosi Bírósághoz, amelyben arra hivatkozott, hogy egészségének rosszabbodása miatt hosszabb ideig tartó kezelésre szorul.

Az énekesnő három hónappal szeretne volna elhalasztatni börtönbe vonulásának időpontját, a bíróság azonban elutasította keresetét. A bíróság döntése komoly anyagi veszteséget jelent az énekesnőnek, az RTL Klub ugyanis epizódonként fizet Zalatnaynak szerepléséért. A tévécsatorna szombaton sugározta az énekesnő utolsó szabadlábán töltött napjait megörökítő valóságshow első részét.

A per évek óta húzódik, és külső szemlélő számára már szinte eldönthetetlen, hogy Cini valóban csak becsapott balek, akinek a nevével visszaéltek, vagy dörzsölt keresztanya, aki ártatlanságot színlelve próbálja megúszni a balhét. Mára az énekesnővel szemben támasztott több mint százmilliós követelés pár tízmillió forint körüli összegre apadt – mivel Zalatnay állítása szerint szorgalmasan fizeti vissza a tartozásait –, de most úgy tűnik, ez is elég ahhoz, hogy Zalatnay évekre börtönbe vonuljon. A történet mindenesetre megihlette őt, és megírta a „100 millió igaz története” című könyvét.

Forrás: <http://index.hu/politika/bulvar/borton1026k/>

41/3C

ZALATNAY SAROLTA TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Rács mögött az énekesnő

Zalatnay Saroltának börtönbe kellett vonulnia. Az énekesnőt három év letöltendő szabadságvesztésre ítélte a bíróság nagy kárt okozó csalás miatt, leghamarabb két év múlva szabadulhat. A per olyan régóta húzódott, hogy a kívülállók számára lassan már eldönthetetlen volt, Cinit becsapták, és visszaéltek a nevével, vagy ártatlanságot színlelve próbálja megúszni a balhét. Tény, hogy 2001 márciusában negyvenhárom rendbeli csalás miatt emelt vádat ellene az ügyészség, mert százötven millió forintnyi hitelt vett fel magas kamatra magánszemélyektől egy tévéstúdió kiépítéséhez. A kölcsönt pedig azóta sem, vagy csak részben fizette vissza. Ezen kívül magánokirat-hamisítással, jogosulatlan pénzügyi tevékenységgel és hitelsértéssel is vádolták. Az énekesnő 1995-ben alapította meg a Zalatnay Stúdió Kft.-t, és bízott benne, hogy a két éven át veszteségesen működő stúdió végül nyereséges lesz. Ekkortájt mutatták be neki a perben szintén vádlott Furdi Máriát és jogi képviselőjét, Aporné dr. Godla Mariannt. Ők megígérték, hogy a nagyobb összegű bankhitel elnyeréséig „áthidaló kölcsönöket” szereznek, amihez Cini neve a garancia. A furcsa tranzakciók közben Furdi kórházba került, és a hölgyek útjai elváltak, állítólag nem épp békében. A pénzük után futó magánszemélyekkel ezután már Cini tartotta a kapcsolatot, és hogy a kárt visszafizesse, bírói letétbe helyezett huszonnyolcmillió forintot. Egy ország izgult érte annak a valóságshow-nak köszönhetően, amit egy kereskedelmi tévécsatorna sugárzott az utolsó szabadlábbon töltött napjairól. Bár sok követ megmozgattak érte, ez mégsem változtatott helyzetén. Most börtönbüntetését tölti. Nevelt lányát, Nikit havonta egyszer láthatja. Az énekesnő az utolsó szó jogán megjegyezte: bűnösnek nem, csak hibásnak tartja magát.

Forrás: <http://www.maximanet.hu/cikk.php?id=8&cid=951>

Nem vagyok én apáca / Nem élhetek bezárva – énekelte Zalatnay Cini évekkor ezelőtt. Persze akkor még nem sejtette, hogy „mi az hogy! Nagyon is!” A letűnt popdívát ugyanis három év letöltendő szabadságvesztésre ítélte a bíróság, jogerősen nagy kárt okozó csalás miatt. Történt ugyanis, hogy nevezett csillagunknak kellett vón egy kis pénz, úgy százötven milka. A pénz ripsz-ropsz összejött magánszemélyektől. Csak Cini épp elfeledte azt, illetve abból 100 milliót, visszaadni jogos tulajdonosuknak. A fő vád 43 rendbeli csalás, e mellé jött még egy kis magánokirat-hamisítás, jogosulatlan pénzügyi tevékenység és hitelsértés. Az eredmény három év letöltendő. Persze sajnáljuk a művésznőt, amint könnyei közt mormolja a szánom-bánomot. De azt is tudjuk: sírni csak a győztesnek szabad.

Forrás: <http://www.ufi.hu/index.php?site=cikkr&c0id=26>

41/4A

AMBRUS ATTILA TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Megszökött a viszkis rabló

Ambrus Attila az elmúlt öt évben – 1993. január 22. és 1999. január 15. között – 27 pénzintézetet rabolt ki és ezzel mintegy 142 millió forintot zsákmányolt. A volt hokis becenevét onnan kapta, hogy akciói előtt minden alkalommal szinte rituális szokásként elfogyasztott egy pohár whiskyt. Elfogása után Ambrus Attila elismerte, hogy rajong a skót nemzeti italért. A UTE volt játékos a az összes bűntényt pontosan kidolgozva, precízen hajtotta végre, mindent előre megtervezve és kiszámítva. Emberre sosem lőtt. Minden alkalommal álarcot viselt; egy ízben magának a rablási osztály akkori vezetőjének maszkírozta magát. Álcája annyira jól sikerült, hogy az osztályvezető személyes bosszúra gyanakodva még saját maga ellen is vizsgálatot indított.

A whiskys rabló összesen 11 OTP-t, 6 postát, 4 utazási irodát és 6 takarékszövetkezetet rámolt ki. Volt olyan pénzintézet, amit többször is felkeresett. Gyakran előfordult, hogy mintegy borsot törve a rendőrség orra alá, Ambrus különböző ajándékokat, virágot, üzeneteket, egy ízben pedig egy kalapot hagyott hátra a tett színhelyén.

A bravúros szökésre majdnem féléves rabság után szombat délelőtt került sor. A fogház második emeleti sétálóudvarára délelőtt fél tízkor vitték ki Ambrust, aki a falon átdobva a már előzőleg lepedőcsíkokból készített hágcsót, átmászott a belső udvarra. Innen – ahogy azt a biztonsági kamerák felvételein jól lehet látni – a BRFK vizsgálati főosztályának épület-tömbjébe hatolt be.

A nyomok azt mutatják, hogy Ambrus végig egyedül, belső segítség nélkül, a biztonsági őrök kijátszásával hajtotta végre a szökést. A Budapesti Rendőr-főkapitányság mintegy háromszáz fő bevonásával azonnal megkezdte a keresést, ám Ambrus nyomát a kutyák hamar elvesztették.

Forrás: <http://index.hu/politika/belfold/viszkis1/>

41/4B

AMBRUS ATTILA TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Elfogták a szökevényt

A Whiskyst egy zuglói négyemeletes lakóház második emeleti lakásában találták meg, melyet már fél éve bérelt. Az Index helyszíni tudósítójának a BRFK munkatársai elmondták, hogy a Whiskyst a Rendőrség Különleges Szolgálatának kommandósai fogták el alvás közben, jól előkészített nyomozás után. Televíziós értesülés szerint a lakásban nagy mennyiségű – feltehetően a múlt heti rablásból származó – valutát találtak.

Az akció szervezettségét mutatja, hogy a BRFK-n már délután tudták Ambrus tartózkodási helyét, és az elfogás megkezdése előtt Budapest fő útvonalait lezárták, a Whiskys lakásának kulcsát pedig a ház gondnokától korábban megszerezték. Értesüléseink szerint az egyik kereskedelmi csatornának még az elfogást is sikerült rögzítenie.

Forrás: <http://index.hu/politika/belfold/viszkis13/>

Az ítélet

2000. december 14., csütörtök 20:12

Tizenöt év fegyházban letöltendő szabadságvesztésre ítélte elsőfokon a Fővárosi Bíróság Ambrus Attilát, a Whiskyst. Az ügyészség súlyosbításért, Ambrus ügyvédje enyhítésért fellebbezett. Ambrus közölte: a 15 év az ő esetében életfogytiglannal ér fel, s ezért nem tudja azt elfogadni. Nem volt érdemes őszintének lennie, ha „összevissza halandzsázik”, mint bűntársa, Orbán, megússza nyolc-tíz évvel. Aki pedig ennyi időt „leguggol”, azt nem érdemes kiengedni, a társadalom úgysem fogadja be.

Kérdésre, miszerint ez szökési terveinek felerősödését jelentené, elmondta: erre nem gondol, jelenleg levegőt is csövön keresztül kap. Az Index kérdésére, miszerint mire számított a hat éven keresztül elkövetett bűncselekmény-sorozat után (a bíróság egyelőre nem állapította meg az emberölés kísérletét), Ambrus válaszul úgy fogalmazott, hogy a büntetés nem lehet megtorlás. Ami az ő „sarát” illeti, az nyolcvan millió forint, miközben gyilkosok 12–13 évet kapnak. Következtetése szerint az emberélet kevesebbet ér, mint a pénz.

Forrás: <http://index.hu/politika/belfold/viszkisd/15ev/>

41/4C

AMBRUS ATTILA TÖRTÉNETE

SZEMELVÉNYEK

Új népi hős a Whiskys – mondja a brit Independent

A szimpátia garantált

1999. július 31., szombat 18:01

A Csatornán is átjutott a Whiskys híre, hála a The Independent nevű brit napilap budapesti tudósítójának. És valóban, enyhe szórakozottsággal, szinte esti mesét mondva avatja be londoni olvasóit a derűs magyar történetbe az angol újság. Kitér „Attila Ambrus” múltjára és csínytevéseire, bukására és újbóli felemelkedésére, nem kifelejtve a körülötte kialakult legendát.

Majdhogynem látni a tudósító félmosolyát, ahogy beszámol arról, hogy a Whiskysnek a fél ország szurkol, pólókon és képernyővédőkön, bárókban és kávézóknak, nyilvánosan vagy csak úgy, csöndes magában. Aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet – idézi a magyar közmondást, miközben azt ecseteli, hogy a rabló gyakran virágot adott a női pénztárosoknak. Rokonszenv csendül ki a szavaiból akkor is, amikor ahhoz az epizódhoz ér, ahol a viszkis elfogását kutyájához való ragaszkodása okozza.

Szlankó Bálint (<http://index.hu/politika/belfold/viszkis5/>)

Nemzetközi mozgalom indult a Whiskys rabló ünneplésére

2005. szeptember 28., szerda 12:53

Október hatodikán Ambrus Attilára ürítik poharaikat a világ több pontján, a börtönben senyvedő, külföldön is kultikussá váló bűnöző aznap lesz ugyanis 38 éves. Az ünneplők egyúttal üdvözlőkártyákat írnak a büntetését töltő egykori jégkorongozónak, a levelezőlapokat összegyűjtik, aztán elküldik neki a börtönbe. A lokális szülinapi bulikat kocsmákban, bárókban és egyéb szórakozóhelyeken tartják majd meg, az eseményeknek nagyvonalú szponzora is akadt, nem más mint a Johnnie Walker Red Label Whiskey, ami Ambrus kedvenc itala volt. Minderről Julian Rubinstein weboldaláról lehet információkat találni, tulajdonképp az író „A Whiskys Rabló balladája” című bestsellerének hatására nevelődtek ki világszerte a Whiskys-rajongók. Az író bevallása szerint a könyv megjelenése óta olyan sokan keresték meg azzal a kéréssel, hogy valamiképp kapcsolatba szeretnének kerülni a modern népi hőssel, hogy muszáj volt belevágni a nemzetközi ünneplésbe.

Nagy Attila (<http://index.hu/politika/bulvar/ambrus0928/>)

41/5

HOGY ÍTÉLJÜK MEG A TÖRTÉNYTEKET?

CSOPORTOS FELADATLAP

A csoportmunka során kövessétek az alábbi lépéseket!

1. lépés

Osszátok a csoportotokat három kisebb részre. Minden kis csoport olvasson el egyet a szemelvényeket tartalmazó oldalak közül.

2. lépés

A kiscsoportok tagjai foglalják össze a többiek számára az általuk olvasott szöveg legfontosabb információit, illetve gondolatait. Az egész csoport közösen foglalja össze és írja le vázlatpontokban, hogy pontosan mi is történt a megismert esetben.

3. lépés

Válasszatok egy *vitavezetőt*, aki irányítja majd a történethez kapcsolódó beszélgetést, és egy *jegyzőkönyvvezetőt*, aki rögzíti majd az elhangzó legfontosabb gondolatokat.

4. lépés

Vitassátok meg a következő kérdéseket! A vitavezető ügyeljen arra, hogy minden kérdés szóba kerüljön. A jegyzőkönyvvezető pedig igyekezzen minden elhangzó lényeges gondolatot rögzíteni.

- a) Milyen embernek tartjátok a történet főszereplőjét?
- b) Mi minden szól ellene?
- c) Mi hozható fel a mentségére?
- d) Milyen szerepet játszott a történet alakulásában a média?
- e) És milyen szerepet játszott benne a pénz?

5. lépés

Válasszatok egy *szóvivőt*, aki az osztály előtt – az elkészített vázlat alapján – ismerteti a történetet, és összefoglalja a csoport beszélgetése során elhangzott legfontosabb gondolatokat a jegyzőkönyv segítségével.

41/6

HOVÁ TÚNT AZ ERKÖLCSI HALÁL?

POPPER PÉTER ÍRÁSA

Érdekes riportot olvastam az egyik országos napilapunkban. Arról szólt, hogy ama híres-nevezetes totócsalás fő szervezőjét – aki négy és fél éves szabadságvesztés-büntetéséből három évet letöltve föltételeesen szabadlábra került – hogyan várta epekedve az egyetem klubjában négyszáz fiatalember és lány. Igaz, a klubnak „Botrány klub” a neve, s olyan embereket hívtak meg beszélgetésre, akik körül „sűrű a levegő”. Az is igaz, hogy a fiatalok között nem egy őszülő hajú is akadt. Mindez nem csökkentette, hanem fokozta csodálkozásomat, s ez aztán megdöbbenésbe csapott át, amikor a hangulatos estéről szóló beszámoló végére értem. Hadd szögezzem le már most a véleményemet: az én szememben a szóban forgó nem olyan ember volt, aki körül „sűrű a levegő”, hanem szélhámos, nagy kárt okozó csaló, intellektuális bűnöző – ahogy tetszik, de nevezzük nevén a dolgokat.

Olvasom, hogy ez az úr Budapestről taxin érkezett Szegedre. Olvasom, hogy lírai okok miatt, „csak” kétezer forintra mérsékelt tiszteletdíjat kért a fellépéséért. Olvasom, hogy több mint tizenhétézer forint befektetéssel, külföldi sportklubokkal folytatott telefonmegbeszélés segítségével – ezúttal csalás nélkül – kétfélmillió forintot nyert a totón. Olvasom, hogy szellemes eszmefuttatásait a közönség vastapssal jutalmazta. Isten látja lelkemet, hogy nem a kétfélmilliót irigylem tőle, megérdemli, ha ilyen ügyes, és ráadásul ekkora szerencséje van. A vesztett szélhámos, a legnagyobb totócsalás szervezője, sok tízezer embernek a megkárosítója a továbbiakban a magyar sport tisztaságának megteremtéséről szónokolt. Arról, hogy szóba került az ő hivatalos foglalkoztatása egy sportszövetségben, sőt jelenleg is a szövetség főtitkárának magántanácsadója. Napokon át kerestem a megnevezett sportszövetségnek és főtitkárának tiltakozó és helyreigazító nyilatkozatát, de nem találtam. Mégis remélem, hogy csak az én figyelmemet kerülte el. Igazságot kell szolgáltatnom a riport írójának. Őt is megdöbbenve kérdezte meg beszámolójában: hogyan lehetséges ez?

Valaha régen jól ismert fogalom volt az „erkölcsi halál”. Azt jelentette, hogy az az ember, aki súlyosan megsértette a társadalmi együttélés normáit, vagy éppen köztörvényes bűncselekményt követett el, hosszú időre, esetleg örökre elvesztette erkölcsi hitelét. Élhetett, ahogy tudott, de nem tarthatott igényt arra, hogy a tisztességes emberek közé sorolják, még kevésbé arra, hogy az ő érvükben szóljon, arra pedig még legabszurdabb képzelgéseiben sem gondolhatott, hogy ő tanítson másokat tisztességre. Jól tudom, hogy az erkölcsi halál fogalmával a groteskségig visszaéltek annak idején gőgbe butult arisztokraták és az őket majmoló párbajhős dzsentrik meg úrhatnám polgárok, mindezt jól tudom, de a fogalmak eredeti jelentésében mégis komoly értelem rejlett. Az, hogy ha valaki kívül helyezte magát az emberi együttélés törvényein, nem volt könnyen megbocsátható bűn.

Érdemes ennyit töprengeni egy klubest történésein? Igen, mert erkölcsi érzékünk romlását jelzi egy ritka élességű pillanatfelvételnként. Mi sokat írtunk és beszélünk erkölcsről, de úgy látszik, a társadalmi valóság nehezen engedelmeskedik a szép szavaknak. Még kevésbé engedelmeskedik a formális követelményeknek. A munkaerkölcs nemcsak azt jelenti, hogy betartjuk a munkaidőt, hanem azt is, hogy megbecsüljük a tisztességes munkát, megőrizzük az emberi méltóságot például a főnök és beosztottja, a tanár és diákja, az orvos és betege, az eladó és a vevő, a vendéglátó és a vendég viszonyában. A családi vagy

a nemi erkölcs nem azt jelenti, hogy ne váljunk el, vagy hogy ne bonyolódjunk szerelmi zűrzavarokba, hanem azt, hogy legyen felelősségtudatunk a másik emberért, s nehéz helyzetekben is próbáljunk emberségesen viselkedni, emberségesen elválni, emberségesen szakítani, ha már kikerülhetetlen, s főként úgy együtt élni másokkal, hogy ne tegyük tönkre sem őket, sem mindennapi életünket. Szerintem az erkölcstelenség ott kezdődik, amikor emberi értékeket pusztítunk, veszélyeztetünk, vagy közönyösen megyünk el emberi értékek romlása mellett, esetleg gyávaságból közönyt színlelünk. Talán a gyávaság és a közöny a legnagyobb erkölcsi bűn!

Eszembe jut a hajdani Dreyfus-ügy, amikor Európa tisztességes embereit évekig lázban tartotta, hogy egy francia katonatisztet igazságtalanul száműztek az Ördög-szigetre. Jól tudom, hogy ez minden oldalról „heccelt” kampány is volt, mégis: az a tény, hogy az embereket fölizgathatták egyetlen ember sorsának igazságtalan alakulásával, nem lebecsülendő erkölcsi érzékenységre mutat. Ám ha én ma reggelizés közben azt olvasom, hogy valahol egy kisebbséget fanatikus diktátor néhány ezer embert bebörtönzött vagy kivégeztetett, rosszul csóválom meg ugyan a fejemet, de tovább kenem a lekvárt a vajás kenyerekre. Ennyit romlottunk volna nem is egy évszázad alatt? Ennyire megtépázta volna erkölcsi érzékünket és érzékenységünket a két világháború és mindaz, ami társadalmilag s politikailag körülötte végbement?

Tudom, hogy túlzok, hogy számtalan jele van az ellenkezőjének is, a mélységes humanizmustól áthatott egyéni és tömeges cselekvő megnyilvánulásoknak. De a túlzás talán megbocsátható ebben az ügyben. Mert annyit vállalunk kell, hogy erkölcsileg ellentmondásosak, sokszor ingatagok vagyunk ebben a gyorsan változó világban. S ez arra int, hogy vigyázzunk magunkra, s még egy érdekes este kedvéért se tapsoljunk azoknak, akik könnyedén lépték át erkölcsi világrendünk határait.

A hétköznapiok lélektana. *Élet és tudomány*, 1986. 49. szám.